

Výroční zpráva Nadace „MATEŘSKÁ NADĚJE“ za rok 2005

ÚVOD

Nadace „MATEŘSKÁ NADĚJE“ byla založena a registrována dne 24.5.1995 odborem vnitřních věcí Obvodního úřadu městské části Prahy 6 pod registračním číslem P6-169/23/N95. Identifikační číslo Nadace je 63108801.

K přeregistrování Nadace došlo dne 2.12.1998 Krajským obchodním soudem v Praze v souladu se zněním zákona č.227/1997 Sb.Zákon o nadacích a nadačních fondech.

CÍLE

Cíle Nadace jsou:

1. Organizace pomoci a podpora neplodným partnerským párům a ženám s opakovaným potrácením.
2. Koordinační činnost, která spočívá v koordinaci jednotlivých pracovišť a odborníků podílejících se na vyšetřování a léčbě postižených párů s cílem garantovat komplexnost a účinnost postupů.
3. Osvětová činnost spočívá ve zprostředkování informací o možnostech diagnostiky a léčby postižených párů pro laickou a odbornou veřejnost.

ODŮVODNĚNÍ ČINNOSTI NADACE

Pro stále více nedobrovolně bezdětných partnerských párů se stává vyplnění touhy po dítěti těžko uskutečnitelným životním přáním. Neplodnost se stává závažným společenským a zdravotnickým problémem s psychickou traumatizací. Přes to, že existuje množství gynekologických pracovišť, mnohým párům se nedostává dostatek informací nejenom o diagnostice a léčbě neplodnosti a opakovaného potrácení, ale i o postupech co činit dál, vyčerpají-li se všechny možnosti a dítě stejně nepřichází.

Proto Nadace nabízí zprostředkování kompletního laboratorního vyšetření nejmodernějšími metodami, nabízí pomoc formou propagačního materiálu, článků, informací o své činnosti v časopisech, rozhlase, televizi a svými opakovaně aktualizovanými webovými stránkami. Dále Nadace nabízí osobní pohovory, odpovědi na dotazy v mailových zprávách a adresy fyzioterapeutek vyškolených v rehabilitační metodě dle Mojžíšové nejbližší bydlišti zájemce. Tato metoda je zaměřena na posílení svalů břišních a hýžd'ových, na uvolnění event. spazmů dna pánevního a na srovnání dislokované kostrče.

Nadace neposkytuje finanční částky, ale poskytuje rady týkající se správné životosprávy pro podporu otěhotnění, konzultace psychologem, nejnovější poznatky v diagnostice a léčbě neplodnosti a opakovaného potrácení a laskavé slovo a čas, které jsou v případech neplodnosti a potrácení tak důležité.

NEPLODNOST

Neplodnost je nemoc, a to celého partnerského páru. Hovoříme o ní tehdy, nepodaří-li se partnerskému páru dosáhnout těhotenství po 1 -2 letech pravidelného nechráněného pohlavního styku. Neplodnost se stává ve vyspělých státech závažným zdravotnickým a společenským problémem. Vedle přímé psychologické traumatizace postižených dvojic, lze očekávat v budoucnu také značný ekonomický problém. Statistika, která by zmapovala, kolika lidí se u nás neplodnost týká, neexistuje. Lékaři pouze odhadují, že se s tímto problémem potýkají desetitisíce párů.

Příčina neplodnosti bývá nalezena ve 33 % u mužů (přibývá genetických poruch, které znemožňují přirozené, ale i umělé oplodnění žen), ve 25 % u žen, zhruba ve 20 % bývají postiženi oba partneři. Zbývá 22 % případů, kdy není příčina neplodnosti objasněna, tzv. idiopatické případy. Ještě více neobjasněných případů - kolem 50 % - se vyskytuje ve skupině opakovaně potrácejících žen. Právě u těchto neobjasněných případů chce Nadace pomáhat. Podle nejnovějších výzkumů stojí imunologické příčiny za více než polovinou nevysvětlitelné neplodnosti, opakovaného potrácení i selhání metody mimotělního oplodnění (IVF). Průkaz choroboplodné imunity vyžaduje odborné vyšetření, opírající se o řadu speciálních a stále doplňovaných metod. Nadace klade důraz na diagnostiku, proto doporučuje u idiopatických případů kompletní klinické a laboratorní vyšetření.

Hlavním pracovištěm, které může zajistit provedení všech potřebných vyšetření nejmodernějšími metodami (některá se provádějí pouze v této laboratoři a jsou stále doplňována o světové nové metody), stanovit diagnózu a navrhnout účinnou léčbu či další postup, je Imunobiologické pracoviště Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze-Podolí. V problematice neplodnosti a opakovaného potrácení spolupracuje toto pracoviště s pražským Centrem klinické imunologie, s pražskými i mimopražskými centry asistované reprodukce a s několika desítkami terénních gynekologů v České republice.

Vyšetření na tomto pracovišti doporučuje Nadace u všech imunologicky podmíněných a nejasných příčin neplodnosti a opakovaného potrácení, dále tam, kde dosavadní léčba po dobu 1 roku (maximálně 2 let) nepřinesla výsledek. Nadaci se podařilo za dobu své osvětové činnosti zvýšit počet vyšetření na Imunobiologickém pracovišti více než dvojnásobně. Vyšetření je ambulantní a je hrazeno všemi zdravotními pojišťovnami a mělo by být jimi vyžadováno, poněvadž v případech, kde lze chorobnou příčinu určit, je následná léčba šetrnější pro organizmus ženy a také ekonomicky výhodnější i pro pojišťovny. V současné době vydávají zdravotní pojišťovny téměř čtvrt miliardy korun ročně na umělé oplodnění. Z téměř 4,5 tisíce pokusů končí celkem jedna třetina úspěšně. Jednotlivé partnerské páry však léta platí desítky tisíc za další a další pokusy IVF. Pro mnohé páry je umělé oplodnění nad jejich finanční možnosti.

V průběhu posledních 20-25 let vznikl lékařský obor reprodukční imunologie. Tento obor se snaží postihnout vztahy imunitní soustavy ke zralým pohlavním buňkám, ke spermii a vajíčkům a ke tkáním plodu. Od roku 1995 se každoročně scházejí čeští a zahraniční reprodukční imunologové za účasti členů správní rady a poradního sboru Nadace, aby si mezi sebou vyměnili nové poznatky v diagnostice a léčbě neplodnosti a selhání postupů asistované reprodukce.

OPAKOVANĚ POTRÁCEJÍCÍ ŽENY

Určitý počet žen nemůže dovést své těhotenství ke zdárnému konci. Plod obvykle ztrácí ve 2. nebo na začátku 3. trimestru. U těchto žen, které ztratí za sebou 3 a více plodů, bývá často skrytá porucha imunity, u přibližně jedné třetiny z nich se vyskytuje určitý druh autoprotilátek či autoimunitních buněk. Vyhledáním a vyšetřením těchto žen a jejich léčbou je možno dospět k úspěšnému těhotenství a porodu.

DALŠÍ ČINNOST NADACE

- Pravidelná aktualizace webových stránek Nadace.
- Každoroční aktualizace registru fyzioterapeutek, vyškolených v rehabilitační metodě dle Mojžíšové.
- Účast v organizování XI. symposia reprodukční imunologie ve Žďáru nad Sázavou.
- Příprava akcí k 10. výročí založení Nadace: nový propagační leták o činnosti nadace, organizace Dne reprodukčního zdraví za účasti odborníků, kteří ve svých sděleních zdůraznili nutnost péče o reprodukční zdraví. Dále za pomoci farmakologické firmy ORGANON organizace Dne dětí, kam byly pozvány se svými rodiči děti, které se narodily díky péči Imunobiologického pracoviště ÚPMD a nadace a center asistované reprodukce,

uskutečnění tiskové konference pro média.

Příprava videokazety O historii a činnosti desetiletého působení Nadace.

- Účast psychotherapeutky, členky poradního sboru Nadace Dr.Hany Konečné na konferenci andrologů v Českém Krumlově s příspěvkem „Nedobrovolná bezdětnost jako psychologický problém."Je v elektronické podobě časopisu Andrologie 2005.
- Účast Dr.H.Konečné na konferenci pracovníků pracujících na neonatologických odděleních s příspěvkem „Nedobrovolná bezdětnost jako psychologický problém."
- Ve Žďáru nad Sázavou přednesla Dr.Konečná příspěvek „ Involuntary Childlessness as a Psychological Issue". Otištěno ve sborníku.
- Na Dni reprodukčního zdraví přednesla Dr.Konečná příspěvek „Potíže s otěhotněním jako zátěžová situace" a příspěvek „Služby rodinám". Oba příspěvky byly vytištěny v Reprodukční zdraví rok 2005.
- Dr.Konečná přednesla na II.ročníku konference Primární prevence rizikového chování příspěvek „Zdravotní a psychosociální rizika odkládání rodičovství do vyššího věku: možnosti prevence."Publikováno ve sborníku.
- Na konferenci sekce asistované reprodukce přednesla Dr.Konečná příspěvek „Psychogenní infertilita-teorie a problémy". Publikováno ve sborníku.
- Dr.Konečná zorganizovala publikace z Dne reprodukčního zdraví, také v několika časopisech pro ženy, v rozhlase, v denním tisku a televizi Prima.
- Dr.Konečná se zúčastnila 13.kongresu k sexuální výchově.
- Během roku 2005 měla 6 osobních a 16 mailových psychologických intervencí.
- Dr.Konečná zařadila do výuky předmětu Sociální pediatrie pro studenty III.ročníku magisterského studia oboru Rehabilitační-psychosociální péče o postižené děti, dospělé a staré osoby na Zdravotně-sociální fakultě Jihočeské university v Českých Budějovicích téma Psychosociální problematika nedobrovolné bezdětnosti.
- Dr.Konečná jménem Nadace podala žádost o finanční podporu projektu Den reprodukčního zdraví na MZd, projekt nebyl vybrán. Dále byla podána žádost o finanční podporu na projekt Psychosociální aspekty biologického, nebiologického a náhradního rodičovství a dobrovolné a nedobrovolné bezdětnosti na GAČR. Projekt nebyl vybrán.
- V říjnu a v prosinci vystoupení Dr.Domorázkové v televizi TOP-TV Otázky a odpovědi o Nadaci.
- V listopadu byl vypracován nový statut Nadace, JUDr.P.Čížkovský se stává garantem činnosti a charakteru Nadace.
- V listopadu se Nadace stává členem Koalice pro zdraví, sdružení patientských organizací.
- Správní rada Nadace se v roce 2005 sešla celkem pětkrát.

SPONZOŘI

V roce 2005 Nadace nezískala od sponzorů žádné finanční částky.

Nadace získává finanční částky pro svoji činnost:

1. Úroky z nadačního jmění.
2. Nadace pomáhá organizovat každoroční symposium české reprodukční imunologie a za to získává částku 15.000,- až 20.000,-Kč.

NADAČNÍ ŽENY

Žena, která nemůže otěhotnět po dobu 1 nebo 2 let při pravidelném a nechráněném pohlavním styku, navštíví nejprve svého gynekologa, který zajistí pro ní a pro jejího manžela všestranné odborné vyšetření (u muže andrologem). Vyšetření vyloučí anatomické, hormonální, genetické, infekční nebo zánětlivé příčiny neplodnosti. Pokud se příčina nezjistí, nebo nedejde-li k otěhotnění do 1 až 2 let po zahájení léčby nebo při selhání některé metody asistované

reprodukce, je důvod k imunologickému vyšetření, které je ambulantní a hrazené všemi zdravotními pojišťovny. Partnerský pár se může obrátit na Nadaci telefonicky, písemně nebo e-mailem, sdělí své základní údaje (věk obou partnerů, dobu, po kterou se snaží o otěhotnění, dosavadní vyšetření s výsledky a léčbu). Kancelář Nadace domluví termín vyšetření na Imunobiologickém pracovišti ÚPMD v Praze-Podolí a zašle na adresu žadatelů dopis s podrobnostmi nutnými k vyšetření. Imunobiologické pracoviště samo neléčí, na základě výsledků vyšetření navrhuje gynekologovi léčebný postup. Tak často ztrácí (tím i Nadace) se ženami odeslanými zpět k ošetřujícímu lékaři kontakt a nezná další osud jejich těhotenství.

ORGÁNY NADACE

Správní rada: MUDr.Eva Domorázková, CSc, zakladatelka, předsedkyně
JUDr.Pavel Čížkovský, právník MUDr.Elena Figurová,
gynekolog MUDr.Jan Janota, neonatolog MUDr.Jindřich
Madar, CSc, imunolog MUDr.Karel Nouza, DrSc, imunolog

Revizor: Michal Roček

Tajemník: Jiří Pudil (jediný placený zaměstnanec Nadace)

Poradní sbor: Doc.MUDr.Zdeňka Ulčová-Gallová, DrSc, gynekolog,imunolog, předsedkyně
Prof.MUDr.Ctirad Dostál, DrSc,, revmatolog MVDr.Radslav Kinský, DrSc,
imunolog Mgr.Ing.PhDr. Hana Konečná, psychotherapeutka MUDr.Eduard Kučera,
CSc, gynekolog PhDr. Věra Landová, psychotherapeutka Doc.RNDr.Jana
Pěkníková, DrSc, imunolog Prof.MUDr. Ladislav Pilka, DrSc, gynekolog

Z Á V Ě R

Nechtěná bezdětnost je dlouhodobá velmi náročná životní situace, představující velkou zátěž. Někdo se s ní vypořádá lépe, u jiných může dovést až do somatopsychické nemoci. Mezi partnery může dojít také k jejich vzájemnému odcizení, k potížím v intimním soužití. Každý z partnerů se s problémem neplodnosti vyrovnává jinak, žena častěji uvažuje o adopci, muž váhá, nesouhlasí. Partnery trápí dlouhé čekání s nejistým výsledkem, často jsou vyčerpaní, věnovali již hodně sil a snahy dosáhnout cíle. Mají problém i s dobře míněnou radou „Moc na to myslíte, zkuste to hodit za hlavu". Mají pocit viny, že nejsou schopni otěhotnět. Také proto vznikla pro ně Nadace „Mateřská naděje" jako ostrov solidarity, soustřeďující odborníky, kteří se snaží vcítit do jejich starostí a trápení. Nejúčinnější forma pomoci je v těchto případech osobní kontakt. Zájemce se může v neformálním prostředí zeptat na to, na co v ordinaci gynekologa není čas nebo odvaha. Pomoc Nadace spočívá v navázání kontaktu, v důvěře, schopnosti naslouchat a spoluprožívat osudy druhých.

Dr.Konečná napsala knížku Na cestě za dítětem. Napsala ji proto, aby upozornila, že nedobrovolná bezdětnost není jen problémem medicínským, ale také psychosociálním. Situace má nějaké řešení: vlastní dítě, dříve nebo později, adopce, bezdětnost - vypořádat se s ní, uvědomit si, že nedobrovolně bezdětní nejsou méněcenní.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem členům správní rady a všem členům poradního sboru, také panu M.Ročkovi, panu J.Pudilovi a paní J. Pudilové za obětavou a nezištnou práci pro Nadaci.

V Praze dne

MUDr.Eva Domorázková
předsedkyně správní rady